

z důvodu, že knihovní zajištění dávky z majetku a přírůstku na majetku na nemovitostech žalobců bylo provedeno notářem pouze na přání žalobců na místo složení jistoty v hotovosti, bez příkazu a vědomí žalovaných, což bylo i prvním soudem zjištěno. Otázka, stalo-li se knihovní zajištění ve prospěch žalobců, či žalovaných, jest otázkou právního úsudku a nikoli skutkového zjištění a její přezkum jest přípustným i v řízení opravném. Dovolací soud nesdílí názor, že zajištění dávky stalo se jen ve prospěch žalobců, ježto podle ustanovení prováděcího nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n. ku Šu 37 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. a podle § 13 (3) pravidel o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí ručí i nabyvatelé za tuto dávku, je-li na zciziteli nedobytnou a hypoteční jistotou, žalobci pro tuto dávku zřízenou, stal se ručební závazek žalovaných bezpředmětným. Žalovaní nebyli sice o přeměně původní peněžní jistoty v jistotu hypotekární předem notářem vyrozumění, avšak bylo zjištěno, že usnesení, povolující knihovní zajištění dávky na nemovitostech žalobců právem zástavním, bylo jim řádně doručeno a žalovaní ve sporu ani netvrdili, že proti vkladu činili námitky, nebo že vklad opravnými prostředky napadli. Odvolací soud správně již z tohoto skutkového stavu usoudil, že žalovaní dali dodatečně mlčky na jevo svůj souhlas (§ 863 obč. zák.) s přeměnou jistoty, notářem provedenou a ji schválili. Než žalovaní ještě v dovolacím spise doličují, že se obrátili sami na notáře, by nejen smlouvy tržové jim sepsal, nýbrž i vše ostatní zařídil, aby již sami po zaplacení kupní ceny neměli s celou věcí co dělati, čímž zřetelně projevili souhlas i s dalšími jeho opatřeními v této věci. Závazek žalovaných k vydání vkladní výmazné listiny neplyne sice z ustanovení Šu 1426 obč. zák., jak doličuje odvolací soud, nýbrž z ustanovení Šu 1369 obč. zák., podle něhož musí ten, jehož knihovně zajištěný nárok byl uspokojen, t. j. knihovní věřitel — a takovým věřitelem byli i všichni žalovaní, když pro ně bylo knihovně vloženo zástavní právo za jistotu pro nezaplacenou dávku z majetku a přírůstku na majetku — učiniti takové opatření, aby zástavce podle něho mohl dosíci výmazu závazku v pozemkové knize. Z tohoto ustanovení zákona plyne i povinnost žalovaných, by žalobcům vydali výmaznou listinu, způsobitou ku knihovnímu vkladu, tedy i závazek jejich k ověření podpisů na listině (§ 31 kn. zák.) na vlastní náklad. Že žalobci skutečně zaplatili celou dávku z majetku a přírůstku na majetku, jest nesporno a žalobci také ochotně nabídli žalovaným, že se mohou o úplném zaplacení dávky přesvědčiti nahlédnutím do dokladů u jejich právního zástupce uložených. Prokázali tedy žalobci, že dávku úplně zaplatili a že právní důvod knihovního zajištění dávky pominul uspokojením zajištěné dávky. Tím jest zároveň opodstatněna povinnost žalovaných, aby žalobcům vydali a svými ověřenými podpisy opatřili výmaznou listinu, ku knihovnímu vkladu způsobitou.

Čís. 5581.

Zákon o silostrojích ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.

Vzal-li ten, komu bylo auto podnikatelem za úplatu propůjčeno k jízdě, do auta osobu další, ručí i jí podnikatel podle Šu 4 zákona.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1432/25.)

Od žalovaného najala si automobil Žofie V-ová se svým synem za 750 Kč. Kromě nich jel v automobilu, aniž by byl žalovanému něco zaplatil, se svolením Žofie V-ové též žalobce. Na cestě se automobil, řízený žalovaným, se silnice zřítíl a žalobce byl těžce poraněn. Žalobě jeho o náhradu škody proti žalovanému (jeho pozůstalosti) bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy zjistily skutkově na základě svědecké výpovědi Žofie V-ové, že tato najala auto pro sebe a svého syna za úplaty 750 Kč, že žalobce ji požádal, by mu dovolila jeti spolu, že se zavázal zaplatiti jí poměrnou část smluvené úplaty, a že ona svolila. Žalovaná strana netvrdí, že by toto pro právní posouzení rozepře podstatné zjištění bylo nesprávným, ale snaží se dovoditi, že není rozhodným, co žalobce ujednal se Žofií V-ovou, nýbrž to, co ujednal s majitelem auta Vilémem E-em, a vytýká provedenému řízení kusost, poněvadž nebyly provedeny o tomto jiném ujednání nabídnuté důkazy svědkem Hermannem V-em a výsledkem stran, jimiž by prý bylo prokázáno bývalo, že Vilém E. vzal žalobce s sebou z pouhé ochoty a zadarmo, takže byl vůči němu podle Šu 4 automobilového zákona ručení prost. Nehledíc k tomu, že řidič automobilu ručí také za úraz osob, které veze zadarmo a ne po živnostensku, dopustí-li se při jízdě zavinění podle obecných pravidel o závazcích k náhradě škody, a že v tomto případě bylo takové zavinění zjištěno v překročení policejního předpisu o nejvyšší přípustné rychlosti při jízdě automobilem (§ 1311 obč. zák.), bylo provedení postrádaných důkazů zbytečno i s hlediska Šu 4 automobilového zákona, neboť vezl-li E. žalobce na základě svolení Žofie V-ové, přijal úplatu za jeho jízdu ve mzdě smluvené s V-ovou. Ochota E-ova mohla záležeti jenom v tom, že svolil, by za smluvenou úplatu 750 Kč jely autem nikoliv dvě, nýbrž tři osoby, na úplatnosti a živnostenské povaze jízdy nemohlo se jí nic změnit. I nesprávné právní posouzení i vadnost řízení jsou v této příčině uplatňovány neprávem.

Čís. 5582.

Popírán-li jen důvod závazku ku placení notářského honoráře, jest se domáhati jeho zaplacení pořadem práva.

Notář jest oprávněn domáhati se zaplacení honoráře na tom, kdo byl účastníkem jednání, jež bylo sjednáno s pomocí notářovou, třebaž nebyl právě jím zplnomocněn k onomu jednání.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1925, Rv I 1549/25.)

Žalobě notáře proti Rudolfu F-ovi o zaplacení honoráře bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: V tomto sporu vymáhá žalobce jako notář na žalovaném zaplacení poplatků a odměny za vyhotovení smlouvy zrušovací ze dne 31. července 1924, uzavřené mezi Rudolfem a Agathou L-ovými na